

Commissie voor Economie,
Consumentenbescherming en
Digitalisering

Commission de l'Économie, de la
Protection des consommateurs et de
la Digitalisation

van

du

DINSDAG 29 APRIL 2025

MARDI 29 AVRIL 2025

Namiddag

Après-midi

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.16 uur en voorgezeten door de heer Reccino Van Lommel.

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 16 et présidée par M. Reccino Van Lommel.

De **voorzitter**: De eerste vraag op de agenda is vraag nr. 56003343C van de heer Van Quickenborne. Hij is echter niet aanwezig.

01 **Samengevoegde vragen van**

- Leentje Grillaert aan Eléonore Simonet (Middenstand, Zelfstandigen en Kmo's) over "De impact van de VS-invoertarieven op de Belgische kmo's" (56004326C)
- Reccino Van Lommel aan Eléonore Simonet (Middenstand, Zelfstandigen en Kmo's) over "Het effect van de Amerikaanse invoerheffingen" (56004650C)
- Sophie Thémont aan Eléonore Simonet (Middenstand, Zelfstandigen en Kmo's) over "De ondersteuning van kmo's die door de Amerikaanse invoerheffingen getroffen worden" (56004733C)
- Anne Pirson aan Eléonore Simonet (Middenstand, Zelfstandigen en Kmo's) over "De verwachtingen inzake en de mogelijke antwoorden op de impact van de handelsoorlog op de kmo's" (56004815C)

01 **Questions jointes de**

- Leentje Grillaert à Eléonore Simonet (Classes moyennes, Indépendants et PME) sur "L'incidence des tarifs d'importation américains sur les PME belges" (56004326C)
- Reccino Van Lommel à Eléonore Simonet (Classes moyennes, Indépendants et PME) sur "Les effets des taxes américaines à l'importation" (56004650C)
- Sophie Thémont à Eléonore Simonet (Classes moyennes, Indépendants et PME) sur "Le soutien aux PME impactées par les droits de douane américains" (56004733C)
- Anne Pirson à Eléonore Simonet (Classes moyennes, Indépendants et PME) sur "Les attentes et les réponses attendues concernant l'impact de la guerre commerciale sur les PME" (56004815C)

01.01 **Reccino Van Lommel** (VB): Mevrouw de minister, begin april voerde de Amerikaanse president Trump hoge invoertarieven in voor zowat alle landen ter wereld. Voor China gaat het zelfs om een tarief van 145 %. Dat heeft een invloed op de Belgische kmo's die hun producten in de VS willen verkopen en dwingt hen ertoe op zoek te gaan naar nieuwe afzetmarkten. Uit een rondvraag van UNIZO blijkt dat heel wat Belgische bedrijven een effect verwachten van die invoertarieven. U hebt een persmededeling gedaan over de invoertarieven, die ik met bijzonder veel aandacht heb gelezen. Ook landen buiten Europa worden met dezelfde problematiek geconfronteerd en die bekijken hoe ze hun afzetmarkt kunnen verschuiven richting Europa. Vooral Chinese bedrijven, die nu een afzet in de Verenigde Staten hebben, zullen nog meer proberen hun afzet te verschuiven naar Europa.

Welke gevolgen van de Amerikaanse importheffingen ziet u voor Belgische bedrijven die vooral naar de VS exporteren? Welke maatregelen acht u aangewezen? U hebt aangekondigd te willen overleggen met de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO, de FOD Economie, het RSVZ en de vertegenwoordigers van de getroffen sectoren, om de behoeften in kaart te brengen. Wat heeft dat overleg opgeleverd? U wilt samen met de betrokken partijen een inventaris maken van de problemen en een gezamenlijk actieplan opstellen. Welk tijdsplan hebt u daarvoor voor ogen?

Belgische bedrijven kunnen wellicht niet concurreren met de Chinese producten, zoals ik in het verleden

al vaker heb gezegd. Welke maatregelen overweegt u dienaangaande? Welke strategie acht u aangewezen? Kiest u ervoor om Chinese investeerders aan te trekken dan wel om de Belgische bedrijven te ondersteunen?

Tot slot, welk overleg hebt u al gehad met de deelstaten? Dat is niet onbelangrijk, want sinds de zesde staatshervorming werden heel wat bevoegdheden overgeheveld naar de deelstaten.

01.02 Anne Pirson (Les Engagés): Madame la ministre, la guerre commerciale déclenchée par les États-Unis, notamment à travers l'instauration de nouveaux droits de douane, entraîne des répercussions directes et profondes sur notre tissu économique, en particulier sur les petites et moyennes entreprises (PME). Près de 92 % des 5 617 entreprises belges exportant vers les États-Unis sont des PME. Pour elles, cette instabilité se traduit par des hausses de coûts, des retards de livraison, une baisse de la demande et, dans certains cas, un risque de délocalisation. Ces entreprises semblent partager la position du gouvernement selon laquelle personne ne gagne dans une guerre commerciale et qu'il est préférable de construire des ponts plutôt que de dresser de nouvelles barrières.

À la suite de cette décision des États-Unis, vous avez lancé une première série de consultations avec les représentants des secteurs concernés, avec l'ambition d'élaborer des mesures concrètes intégrées au futur plan PME. Si cette démarche est bien évidemment saluée, les attentes du terrain sont fortes: soutien structurel, compétitivité renforcée, sécurité contractuelle et, surtout, clarté sur la position européenne pour éviter une escalade commerciale.

Madame la ministre, quelles priorités ressortent-elles de la première consultation et de l'inventaire des difficultés rencontrées par les PME, et comment ces constats guideront-ils les mesures à intégrer dans le plan PME?

Certaines entreprises appellent à des outils juridiques plus robustes pour sécuriser leurs relations commerciales. Envisagez-vous d'encourager ou de soutenir l'intégration de clauses de révision, d'imprévision ou de renégociation dans les contrats commerciaux des PME, face à ce type de risques géopolitiques?

Enfin, quelle est votre position, et celle que vous défendez auprès de la Commission européenne, concernant une réponse européenne à cette guerre commerciale, alors même que 87 % des PME sondées s'opposent à une escalade douanière?

01.03 Minister Eléonore Simonet: Mevrouw Pirson, mijnheer Van Lommel, op 24 april heb ik grondige gesprekken opgestart met de voornaamste economische actoren over de impact van de Amerikaanse importtarieven op onze kmo's. De interprofessionele organisaties UNIZO, UCM en NSZ waren aanwezig, net als de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO, Beci en vertegenwoordigers van strategische sectoren zoals de farmaceutische en de biotechnologische sector, de technologische sector, de voedingssector, de drankenhandel, de brouwerijsector en de diamantsector. Zij beklemtoonden allemaal een cruciaal punt: het onzekerheidsniveau is hoog en de bezorgdheid neemt toe. Zelfs in de sectoren die nog niet zwaar getroffen zijn, vertraagt de vraag. De productiekosten stijgen. Leveringen ondervinden vertragingen en de mogelijke langetermijneffecten veroorzaken terechte vrees.

Het is ook belangrijk op te merken dat sommige kmo's, hoewel ze niet in de export- of importstatistieken staan, een indirecte impact ondervinden, omdat ze deel uitmaken van het ecosysteem van exporterende bedrijven. De vertegenwoordigers van de organisaties die ik heb ontmoet, roepen op tot concrete acties en vooral tot structurele maatregelen. Ik begrijp die vraag. Zij pleiten voor een gezond investeringsklimaat, een versterkte ondersteuning van onderzoek en innovatie en een ambitieus handelsbeleid, zowel door een protectionistische reflex in de Europese Unie te vermijden, als door een open dialoog met de VS, een cruciale handelspartner, te behouden. Ter herinnering, de arizonaregering bestemt 1,7 miljard euro voor de concurrentiekracht van bedrijven, waarvan 200 miljoen euro specifiek voor kmo's. Dat is mogelijk door onder andere een verlaging van de lasten op lage en middelhoge lonen en door een plafonnering van de bijdrage op hoge lonen.

Diverses mesures ont été envisagées durant cette première réunion: des incitants fiscaux, l'évitement de la surtransposition (*gold plating*), la réduction des coûts salariaux et énergétiques et le soutien actif à l'exploration de nouveaux marchés. La simplification administrative, notamment pour attirer des

talents étrangers, a également été citée. Les mesures seront analysées par mon administration, et j'entreprendrai ensuite une concertation avec les ministres compétents afin d'en intégrer dans le volet résilience du plan PME.

Overigens sta ik voortdurend in contact met de vertegenwoordigers van de kmo's. Er is trouwens voor eind juni een nieuw overleg gepland. Regelmatige communicatie is essentieel, zodat wij onze strategie zo goed mogelijk kunnen afstemmen op de realiteit op het terrein. De kmo's willen ook snel worden geïnformeerd over tariefontwikkelingen en willen betrokken worden bij de uitwerking van begeleidingsmaatregelen. Ik zal erop toezien dat hun verzoek wordt ingewilligd.

De situatie is in ieder geval uiterst volatiel en de positie van het Witte Huis kan van de ene dag op de andere radicaal veranderen. Indien nodig, zouden we tijdelijke maatregelen, zoals tijdens de brexitcrisis, kunnen nemen. Ik denk onder andere aan een overbruggingsrecht en aan sociale en fiscale maatregelen om de zwaarste impact te verzachten.

Concernant les contre-mesures européennes, il convient d'être très vigilant, car mal calibrées, elles pourraient occasionner autant, sinon davantage, de dommages à nos propres entreprises. Là encore, je serai particulièrement attentive à ce que les intérêts de nos PME soient pleinement pris en compte.

Enfin, permettez-moi de rappeler que cette crise, aussi déstabilisante soit-elle, peut aussi représenter une opportunité; une opportunité pour nos PME de diversifier leurs marchés, pour l'Europe de renforcer son autonomie économique, et pour la Belgique d'accélérer certaines transitions stratégiques.

Dans ce cadre, et en plus du plan PME susmentionné, le plan *Make 2025-2030* a pour but de revitaliser notre industrie. Ces deux outils sont complémentaires et essentiels pour préparer notre tissu économique aux défis de demain.

En ce qui concerne la protection de nos commerçants contre de tels risques géopolitiques, je signale d'abord que le Code civil, notamment le livre 5 sur les obligations, contient maintenant dans son article 5.74 une disposition sur le changement de circonstances. Cette disposition octroie le droit au débiteur, en cas de situation d'imprévision, de demander au créancier de renégocier le contrat en vue de l'adapter ou d'y mettre fin. Une hausse soudaine et énorme des droits d'exportation pourrait être qualifiée d'une telle situation d'imprévision.

En cas de refus ou d'échec des renégociations dans un délai raisonnable, le juge peut, à la demande de l'une ou l'autre des parties, adapter le contrat afin de le mettre en conformité avec ce que les parties auraient raisonnablement convenu au moment de la conclusion du contrat, si elles avaient tenu compte du changement de circonstances, ou alors mettre fin au contrat.

Des clauses qui excluraient cette possibilité peuvent en outre être qualifiées de clauses abusives dans le cadre des règles impératives protégeant les entreprises contre des clauses abusives, c'est-à-dire des clauses qui créent un déséquilibre manifeste entre les droits et obligations des parties.

Ik rond af. Ik neem de impact van de spanningen op het vlak van de handel op onze ondernemingen ernstig en sta helemaal klaar om onze kmo's te verdedigen.

01.04 Reccino Van Lommel (VB): Mevrouw de minister, u schetst vrij algemene maatregelen, maar die moet u ook nemen los van de invoerheffingen. Ik heb het onder andere over de versterking van de concurrentiekracht, de aanmoediging van onderzoek en ontwikkeling en maatregelen om de energiekosten te verminderen en *gold-plating* te vermijden. Ik ben het er niet mee eens dat u buitenlandse arbeidskrachten moet aantrekken. Daar hebben wij een heel andere visie op.

Ik ben alvast tevreden met uw verklaring dat we heel voorzichtig moeten zijn met tegenmaatregelen. Dat klopt, want de vraag is hoelang de handelsoorlog zal aanslepen. De soep wordt nooit zo heet gegeten als ze wordt opgediend, zegt men in Vlaanderen, dus we zullen nog wel zien hoe ver de maatregelen reiken en hoelang ze van toepassing zijn.

Het is echter inderdaad een kans voor de Europese, Vlaamse en Belgische economie, want de crisis opent politici de ogen om werk te maken van strategische investeringen en strategische autonomie. Daar wordt nu al zoveel jaren over gesproken, maar men blijft het antwoord schuldig wanneer gevraagd

wordt de betrokken sectoren te definiëren. Er is daarrond veel te weinig ondernomen. De handelsoorlog met invoerheffingen moet een eyeopener zijn voor iedereen van ons om onze economie veel strategischer te bekijken en daarbij te streven naar strategische autonomie, zonder daarom rond ons land een muur te bouwen.

01.05 Anne Pirson (Les Engagés): Je vous remercie, madame la ministre, pour ces éléments de réponse.

La démarche engagée à travers les consultations sectorielles et l'intégration des dispositifs adaptés aux risques géopolitiques sont des signaux encourageants. Le contexte exige des intentions mais aussi des mesures concrètes et des échéances claires. C'est effectivement compliqué dans un contexte où l'on sait que, du jour au lendemain, la situation peut varier. Toutefois, il est vrai que les PME ne peuvent pas se permettre d'attendre alors qu'elles sont dans l'incertitude, une incertitude qui, parfois, mine leur activité.

Au nom du groupe Les Engagés, nous vous encourageons donc à poursuivre cette concertation de manière resserrée. Une nouvelle concertation aura d'ailleurs lieu en juin, comme vous l'avez indiqué. Nous vous encourageons également à défendre une vision européenne tournée plutôt vers la désescalade et la protection de notre tissu économique.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, ik merk op dat parlementsleden de regering via mondelinge vragen kunnen controleren. Het getuigt van beleefdheid als de parlementsleden die vragen indienen ook aanwezig zijn wanneer die behandeld worden. Ik betreur dat er vraagstellers afwezig zijn.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.32 uur.
La réunion publique de commission est levée à 14 h 32.*